

عکس: تسنیم

کارشناسان درباره گره‌زدن اقتصاد به منابع آبی هشدار دادند

برداشت بی‌رویه آب برای تولیدپول

میانگین درازمدت بوده و در حد نرمال هم اتفاق نیفتاده است.» محمد درویش وضعیت بارندگی را در کشور متفاوت توصیف می‌کند و می‌گوید: «در غرب کشور از جمله استان‌های بوشهر، غرب استان فارس و استان اصفهان بارندگی‌های خوبی را شاهد بودیم. اما وضعیت بارندگی در برخی مناطق دیگر، کمتر از میانگین درازمدت بوده است. به گفته درویش، استان‌های مازندران، گیلان، گلستان و آذربایجان شرقی حدود ۳۰ درصد خشکسالی دارند.» او می‌گوید: «البته بارش‌ها در چهار استان کهگیلویه و بویراحمد، چهارمحال و بختیاری، بوشهر و اصفهان شرایط خیلی رضایی را رقم زد و سبب شد که رودخانه زهره، جراحی، مارون، دز، کارون، مند و زاینده‌رود وضعیت بهتری داشته باشند و از رشد ۵۰ درصدی نسبت به سال گذشته برخوردار شوند.

وضعیت حجم آب در مخازن
درویش وضعیت مخازن سد‌ها در مناطق مختلف کشور را متفاوت ارزیابی می‌کند و می‌گوید: دروزدن و سد ملامدرا در استان فارس،

نسبت به سال گذشته در همین بازه زمانی، رشد ۳۳ درصدی داشته و سد پیشین در سیستان و بلوچستان هم وضعیت بسیار خوبی دارد و از رشد ۳۱ درصدی نسبت به سال گذشته در همین زمان، برخوردار است. اما چاه‌نیمه‌ها در همین استان وضعیت مناسبی ندارند و ۵۸ درصد کمتر از سال گذشته آب را به خود دیده‌اند. به گفته درویش، میانگین بارندگی امسال ۱۶۲میلیمتر بوده، در حالی که میزان بارندگی در زمان مشابه سال قبل ۱۸۲ میلیمتر بوده است.

دلایل بروز کم آبی و خشکسالی

ایران به دلیل قرار گرفتن در کمربند خشک و نیمه خشک همیشه میزان بارندگی کمتری نسبت به سایر کشورها دارد. بنا این وجود درویش می‌گوید که وابستگی ما به آب موجب شده تا برای تولید، فشار بیش از حدی را متوجه آب کنیم. به عبارتی به نظر او اقتصاد کشور حول محور آب تعریف شده است.

درویش ادامه می‌دهد: گذشته از مصرف بیش از حد آب و فرورنشست، تغییر اقلیم نیز در این زمینه مؤثر است. به طور متوسط میزان

می‌گوید که بارندگی‌های سال گذشته از بی‌نظمی‌های خاصی برخوردار بود، به طوری که در برخی از حوزه‌ها، با بارش‌های خیلی عالی روبه‌رو و در برخی از مناطق با کاهش بارندگی غیرمتعارف و بسیار بد مواجه بودیم. به عنوان نمونه مناطقی مثل مازندران و گیلان که به ریزش‌های بارانی معروف هستند از استان‌های خشک و کم باران کشور مثل کهگیلویه و بویراحمد، چهارمحال و بختیاری، بوشهر و خوزستان بارندگی کمتری را تجربه کردند که وضعیت را بسیار تأسف‌آور کرده است. او می‌گوید: می‌توان گفت که در سال پیش‌رو با محدودیت‌های شدید آبی مواجه خواهیم شد. بنا به گفته این فعال محیط زیست، مناطق حساسی مثل تهران نیز با کاهش بارندگی مواجه بود و طبیعی است که برای سال آینده محدودیت‌ها بسیار بیشتر خواهد شد. او وضعیت حوضه آبخیز ارومیه را اسفناک توصیف می‌کند و می‌گوید: طبق آمار ارائه شده، پیش‌بینی می‌شود که وضعیت آن بدتر، روند خشکی آن بیشتر و مساحت دریاچه کمتر خواهد شد.

اقلیم پیچیده ایران

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های اقلیمی ایران، غیرقابل پیش‌بینی بودن آن است، موضوعی که از نظر آآخانی تاژگی ندارد. کشور ما در سال‌های گذشته، سال‌های پرآب و سال‌های کم آب و خشک، زیاد داشته است. این ویژگی‌های اقلیم قاره‌ای است که با استفاده از آن نمی‌توان وضعیت آبی را پیش‌بینی کرد. دانشمندان این وضعیت‌ها را به تغییر اقلیم نسبت می‌دهند و معتقدند که نتیجه این بی‌نظمی‌ها این گونه است که استان‌ها و مناطق مرطوب، گاهی از بارش‌های نامناسب و کمی برخوردار می‌شوند و برعکس در مناطق کم آب و خشک کشور، بارش‌های نامناسب و خوبی صورت می‌گیرد.

او با بیان اینکه کشور ما اقلیم پیچیده‌ای دارد و از جبهه‌های متعدد و کلان کره زمین و منطقه تأثیر می‌پذیرد، می‌گوید: این بی‌نظمی‌ها بارز، طبیعی است. برای همین است که او می‌گوید: این برنامه‌ریزی‌های کشور، نخست باید این وضعیت بی‌نظمی را بپذیریم و با توجه به این محدودیت‌های اقلیمی برنامه‌ریزی کنیم. نه با بارش‌های مقطعی بیش از حد، خوشحال شویم و نه خشکی‌های

مداوم ما را بیش از حد نگران کنند. باید تاب‌آوری خودمان را بالا ببریم.

۵ سد استان تهران فقط ۱۶ درصد آب دارد

او وضعیت مخازن سد‌ها را طبق آمار موجود، وضعیت مناسب و خوبی نمی‌داند و می‌گوید: فقط بعضی از سد‌ها میزان آب قابل توجهی را تجربه کردند. سد زاینده‌رود که سال گذشته با کاهش آب مواجه بود، امسال تجربه خوبی کسب کرده است. سد مارون و گلپایگان هم همین وضعیت را دارند اما باقی سدهای کشور، از وضعیت خوبی برخوردار نیستند. ۵ سد استان تهران فقط ۱۶ درصد آب دارد و میزان وضعیت آبی آن نسبت به سال گذشته ۲۱ درصد کمتر شده است. همچنین سدهای استان خراسان رضوی نیز از اختلاف بسیار زیادی نسبت به سال گذشته برخوردار هستند. این وضعیت نشان می‌دهد که آب کشور را نمی‌توان به سد وابسته کرد و شرایط بسیار ناپایدار است.

تقویت آبخوان‌ها

سیاست مد پریست سد، از نظر آخانی، در درازمدت یک سیاست شکست‌خورده است؛ او می‌گوید:«وظیفه ما در چنین شرایطی افزایش شناخت، بالا بردن تاب‌آوری و برنامه‌ریزی در قبال مخاطرات جدی است؛ مخاطراتی که آینده ایران را تهدید می‌کند و یکی از برنامه‌های ما باید تأمین آبخوان‌ها باشد. آبخوان‌هایی که در سال‌های اخیر، با تراز منفی مواجه و اکثرشان تخلیه شده‌اند. آثار تخلیه آبخوان‌ها بسیار خطرناک است. در آینده به دلیل عدم دسترسی به آب‌های زیرزمینی علاوه بر آسیب رساندن به زیست‌بوم، با تغییر الگوهای جمعیتی و مهاجرت‌های ناخواسته مواجه خواهیم شد و فرورنشست زمین، تبعات امنیتی، ایجاد کانون‌های بیشتر زیرگرد‌ها، سیلاب‌های متعدد، تورم‌های شدید محصولات کشاورزی و گرمای بی‌سابقه را برای کشور به دنبال دارد. بر همین اساس تأکید بر مدیریت سازهای آب، امنیت آبی برای ایران ایجاد نمی‌کند.»

به اعتقاد او نباید منابع آبی خود را با سدسازی در معرض نخبر می‌بهره‌برداری افراطی قرار داد. به عبارتی در این سرزمین نمی‌توان همزمان هم کشاورزی و صنعت را گسترش داد و هم با افزایش نیاز برای جمعیت بیشتر به منابع محدود فشار سنگین وارد کرد.

خبر در خبر

سپا

مکاتبات انجام شده برای استرداد سنگ‌نگاره باستانی توقیف شده در انگلیس، نشان می‌دهد این اثر باستانی ایران از امارات به لندن قاچاق شده است.

میراث‌تپا

علی‌داری، معاون میراث فرهنگی کشور گفت: بسته اقدام مشترک حفاظت و احیای ۱۰۰ روستای تاریخی، فرهنگی و گردشگری کشور در افق دو‌ساله در دستور کار مشترک معاونت میراث فرهنگی و بنیاد مسکن قرار گرفت.

سپا

هلنا کعبی، مدیر کل دفتر پایش سازمان حفاظت محیط زیست از افزایش تطابق سوخت با استانداردها، صدور مجوز توسعه واحدهای پالایشگاهی کشور، توسط دولت و خرید دستگاه جدیدی منطبق بر استاندارد یورو ۵ برای سنجش غلظت‌های پایین گوگرد خبر داد.

سپا

محمد ا سما عیل اسمعیلی‌جلودار (دانشیار گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران) یکی از سرپرستان کاوش در محله سرمسجد استرآباد، درخصوص یافته‌های این فصل از کاوش گفت: نتیجه کلی کاوش در این محل، به کشف اولین مجموعه فلزی (بوژه مفرغی) از صدر اسلام و به‌احتمالی دوره سلجوقی طی فرایند باستان‌شناسی منجر شد. این در حالی است که پیش از این نمونه‌های متعددی از این اشیاء یا قاچاقچیان ضبط و توقیف شده و حتی نمونه‌های متعددی از این دست اشیاء به فروش رفته است و در حال حاضر در موزه‌های مطرح دنیا نگهداری می‌شود اما در نهایت طی فرآیندی علمی و پژوهشی حدود ۴۰۰ قطعه شیء فلزی در کنار سایر یافته‌های فرهنگی از قبیل سفال و شیشه از دوره سلجوقی در یک کاوش باستان‌شناسی به دست آمد.

ایرنا

علی سلاجقه، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست بر ابلاغ ضوابط استقرار واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی تا پایان فروردین‌ماه امسال تأکید کرد و گفت: باید تمام سامانه‌های سازمان حفاظت محیط‌زیست تا پایان خردادماه جاری به صورت ۱۰۰ درصد تکمیل شده باشند و در این زمینه هیچ عذری پذیرفتنی نیست.

سپا

اسخت اورازبای، سفیر قزاقستان در ایران گفت: در پی تصمیم دولت آستانه برای لغو روداید ۱۴ روزه جهت سفر ایرانیان به این کشور، تهران نیز چنین امکانی را برای شهروندان قزاقستانی به منظور سفر به ایران فراهم کرده است.

ایرنا

امیر کرمزاده، مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان سمنان گفت: میزان اعتبار مورد نیاز به منظور سرمایه‌گذاری برای مرمت، احیا، تجهیز و آزادسازی‌ها در مسیر اجرای طرح بهره‌برداری از کاروانسرای شاه عباسی سمنان ۱۴۰ میلیارد تومان است.

جاده‌سازی در دامنه‌های سبلان، زیستگاه خرس قهوه‌ای و گرگ خاکستری را نابود می‌کند

جاده‌ای که رؤیای ساوالان را از ثبت جهانی دور می‌کند

گزارش

بی‌تامیرعظیمی

خبرنگار

۱۰

سال

با احداث این جاده به جرأت می‌توان گفت در ۱۰ سال آینده ۴۰-۳۰ درصد گیاهی این منطقه حذف خواهند شد

سال‌ها است که طرح احداث جاده‌ای با نام «کمربند سبز» بر پیکره سبلان، سومین قله مرتفع کشور، موجی از نگرانی‌ها را در میان فعالان محیط زیست و محافظان میراث طبیعی ایجاد کرده است. جاده‌ای که طبق گفته بسیاری از کارشناسان پیوست زیست‌محیطی نداشته و قرار است سه شهرستان مشکین‌شهر، اردبیل و سرعین را در مدت زمانی کمتر به یکدیگر متصل کند. طبق گفته یک کارشناس محیط‌زیست به «ایران»، ساخت این جاده گردشگری در ساوالان، نه تنها به نابودی گونه‌هایی ارزشمند نظیر خرس قهوه‌ای، گرگ خاکستری و... منجر خواهد شد، بلکه پوشش گیاهی منطقه را نیز هدف حمله قرار داده است و نتیجه‌ای جز تشدید فرسایش خاک در کوه مقدس به بار نخواهد آورد. حتی این موضوع بر ثبت جهانی طبیعت بکر سبلان نیز سایه افکنده و رؤیای ساوالان را از رسیدن به این هدف عالی دور خواهد کرد.

عبور از روی درمنه‌ها و گون‌ها

لودرها چند سالی است که به جان درمنه و گون‌ها در کوه سبلان افتاده‌اند تا مسیر سه ساعته سرعین به مشکین‌شهر را به یک ساعت‌ونیم کاهش دهند. این مسیر ارتباطی قرار است با دور زدن کوه سبلان از محل اتصال سرعین به شاپیل، لاهرود و مشکین‌شهر، مسیر ارتباطی جدیدی از مرکز تا شمال استان اردبیل بگشاید. بهانه احداث آن توسعه گردشگری است اما چگونه جاده‌ای که ۶

ماه از سال پراز برف بوده و هیچ ترددی جز ماشین‌آلات صنعتی در آن دیده نمی‌شود، به یکباره به قطب گردشگری تبدیل خواهد شد؟ آیا مسئولان استان اردبیل از ماجرای احداث پل شهید کلانتری روی دریاچه ارومیه و خشکیدگی جدیدی احداث نشده و تنها با توسعه سرنوشتی مشابه را به ساوالان تحمیل می‌کنند؟ و مهم‌تر اینکه آیا یک ساعت‌ونیم زودتر رسیدن، ارزش نابودی تنها اثر طبیعی ثبت شده در فهرست ملی اردبیل و سایه افکندن بر ثبت جهانی آن تا سال‌های ۷۰-۸۰ بازمی‌گردد و اخیراً نیز هیچ عملیات راهسازی جدیدی

توسعه گردشگری در جاده عشایری

طبق گفته مدیرکل منابع طبیعی استان اردبیل به «ایران»، این جاده با هدف توسعه خسارتی بر گونه‌های عشایری سرعین به سردابه احیا شده است. بدین معنا که جاده جدیدی احداث نشده و تنها با توسعه جاده، بخشی از مسیر عشایری توسعه داده شده است. محمود قلی‌زاده در خصوص پیوست زیست‌محیطی این جاده اظهار بی‌اطلاعی کرده و می‌گوید: احداث این جاده به سال‌های ۷۰-۸۰ بازمی‌گردد و اخیراً نیز هیچ عملیات راهسازی جدیدی

احداث این

جاده باعث

لغزش زمین

شده و ضمن

تعرض به

زیستگاه

گرگ‌ها

به تشدید

فرسایش

خاک و سست

شدن پوشش

گیاهی منجر

خواهد شد

اردبیل به «ایران» می‌گوید: هیچ گونه استعلامی از اداره کل محیط‌زیست استان در خصوص احداث این جاده انجام نشده است و طبق اعلام اداره کل راهداری استان فعلاً قرار نیست جاده‌ای در این منطقه ساخته شود. ضمناً جاده مدنظر خارج از مناطق تحت مدیریت محیط‌زیست است. این در حالی است که طبق گفته شاهدان عینی و فعالان محیط‌زیست، بخش زیادی از جاده سریع به مشکین‌شهر تکمیل شده و در حال بهره‌برداری است!

زیستگاه خرس قهوه‌ای در خطر است

در همین حال مسعود لاهوت، کارشناس محیط‌زیست به «ایران» می‌گوید: با احداث این جاده، زیستگاه دامنه‌های سبلان به دو قسمت تقسیم شده و به تبع آن زیستگاه گونه‌هایی نظیر خرس قهوه‌ای و گرگ خاکستری تکه تکه خواهد شد. در نتیجه گونه‌های حیوانی با مهاجرت کرده یا حذف خواهند شد. با احداث این جاده به طور یقین شاهد انقراض محلی خرس قهوه‌ای در دامنه‌های سبلان خواهیم بود.

طبق گفته این کارشناس محیط‌زیست، کمربند سبز در مسیری ساخته می‌شود که ۶ ماه از سال پراز برف بوده و هیچ ترددی جز ماشین‌آلات سنگین در آن انجام نمی‌شود. اگرچه از همان ابتدا علت ساخت این جاده توسعه گردشگری اعلام شده است، اما آیا تخریب سبلان با این حجم گسترده از فرسایش خاک و خطر وقوع سیلاب، ارزش چند گردشگر را دارد؟ آیا گونه‌ها شدن یک ساعته مسیر سرعین به مشکین‌شهر ارزش این حجم گسترده از تخریب منابع طبیعی و محیط‌زیست را دارد؟

او این جاده را فاقد پیوست زیست‌محیطی دانسته و می‌گوید: گونه‌های ارزشمند گیاهی در